

Ondernemerschap en spirituele centra

meerdaagse cursus

A. Inhoud

Inleiding

In onze snel veranderende geïndividualiseerde samenleving laten steeds meer mensen zich leiden door een belang-denken bij het inrichten van hun leven. Dit doen zij in toenemende mate ook op het gebied van zingeving, religie en spiritualiteit. Ze vragen zich af of hetgeen geboden wordt aansluit bij hun verwachtingen en kiezen vervolgens uit het grote aanbod hetgeen daar voorhanden is. Voor spirituele centra betekent dit een fundamentele omschakeling van hun wijze van opereren binnen de samenleving. Ze moeten niet alleen zichtbaar zijn op die markt maar daar ook de vraag stellen wát zij te bieden hebben en hoe ver ze willen gaan in het 'verkopen' van hun activiteiten.

Werken binnen spirituele centra vraagt mede hierdoor veel van de sleutelfiguren binnen de centra. In toenemende mate worden nieuwe deskundigheden van hen gevraagd op terreinen die ze niet voldoende bezitten of zich al doende hebben gemaakt.

Doel

Deze meerdaagse cursus voor medewerkers van spirituele centra heeft als doel het ontwikkelen van ondernemerschapsvaardigheden zodat de medewerker de organisatie inhoudelijk en praktisch (mede) kunnen dragen. Dit is een belangrijke voorwaarde om het bestaan van deze organisaties op lange termijn in de versnipperde en snel veranderende samenleving te kunnen garanderen.

Resultaat

De medewerker ziet het belang van een scherpe en op de toekomst gerichte missie en visie en is in staat deze te vertalen naar concrete doelen. De medewerker heeft kennis en begrip van diverse instrumenten ter realisering van de doelen en is in staat om de instrumenten gericht toe te passen.

Daarnaast kent de medewerker de positie van de organisatie in het veld van religie en zingeving, de eigen rol daarin, sterke en zwakke kanten van de presentatie van de organisatie en van de interne bedrijfsvoering. De medewerker durft naar buiten te treden, nieuwe vormen van financiering te zoeken, naar zichzelf te kijken. Hij/zij is in staat om met het bestuur in gesprek te gaan, om heldere kaders te verkrijgen die de ruimte geven om het bestuursbeleid te realiseren.

Inhoud

In vijf dagen wordt er aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

1. *Ondernemerschap, maandag 7 oktober*

De medewerker leert de essentie van succesvol ondernemerschap en het managen van een organisatie. Wat is succesvol ondernemerschap, welk gedrag en vaardigheden horen daarbij?

Op welke wijze vermark je religie? Naast de algemene basisvaardigheden van ondernemerschap wordt er specifiek aandacht gegeven aan: Kun je religie wel vermarkten? Werk je aanbodgericht of vraag gericht? Heb je als religieus centrum de 'plicht' om zaken aan te bieden waar niet om gevraagd wordt. Vermarkting van religie vandaag de dag, mag dat, en zo ja blijven we weg van de harde commercie aan de ene kant en van de evangelisatie tactieken aan de andere kant?

Aan het eind van deze dag:

- Heb je kennis van de verschillende aspecten van ondernemerschap in een spiritueel centrum.
- Ben je bewust van het specifieke karakter van religie/zingeving en vermarkting en van de algemene vaardigheden die bij elke non profit organisatie spelen, ongeacht de missie van een organisatie.

Door: Ruard Ganzevoort (Hoogleraar praktische theologie en hoteleigenaar) en Aalt Bakker (directeur Klooster Huissen)

2. *Ken je zelf, maandag 28 oktober*

De medewerker heeft zicht op de persoonlijke kwaliteiten en valkuilen als ondernemer in een spiritueel centrum, kan die verbeteren en heeft door de intervisie en deze bijeenkomsten handvaten om de persoonlijke kwaliteiten effectiever in te zetten.

Onderwerpen: Eigen identiteit in verhouding tot je werk, je eigen religieuze beleving. Sterke en zwakke punten als leidinggevende; de positionering van jezelf en het centrum etc

Aan het eind van deze dag:

- Heb je zicht op je eigen motivatie om te werken in dit centrum en wat dit betekent voor jouw functioneren nu en in de toekomst.
- Ken je je persoonlijke kwaliteiten en valkuilen en hoe die zich verhouden tot de kwaliteiten en valkuilen van de organisatie.
- Heb je inzicht in jouw rol en invloed binnen de organisatie en bij je stakeholders. Je maakt daarbij onderscheid in invloed en betrokkenheid.
- Deze kennis zet je om in concrete aandachtspunten: Wat betekent dit voor je werk; wat kun je beter delegeren; welke verdere ondersteuning heb je nodig?

Door: Mirjam Wolthuis, pastoor dominicus kerk Amsterdam en supervisor

3. *Ken je klant, maandag 11 november*

Vertalen van missie en visie van de organisatie naar de toekomst. Inzicht in de speelruimte die de medewerker heeft om dit zelf vorm te geven. Welke activiteiten zijn uitvloeisel van je missie en welke niet? Wat betekent dit voor je activiteiten?

Meten is weten; inzicht: Wie maakt er nu gebruik van je activiteiten (man, vrouw, leeftijd en opleiding afstand) Schets van de doelgroep (motivatie, welk resultaat wil de doelgroep) nu en is dat wat je wil ?

Opdracht: gesprek met een vertegenwoordiger van een nieuwe doelgroep waardoor er zicht komt op een behoefte van de nieuwe doelgroep die past bij de missie. Dit wordt vertaald in een activiteit. De medewerker leert hoe hij/zij deelnemers (klanten) aantrekt

en behoudt en wat een goede bedrijfsvoering inhoudt, op financieel en inhoudelijk gebied.

Aan het eind van deze dag:

- Heb je inzicht in de jouw doelgroep en heb je tools om de doelgroep beter te bereiken. Deze tools bestaan uit effectief aanspreken van deze doelgroep en het zoeken naar nieuwe manieren om de doelgroep aan te spreken. Heb je meer kennis over bereikbare nieuwe doelgroepen en wat dat betekent voor je activiteiten en PR. Is dat de moeite waard voor de organisatie?
- Heb je kennis van voor en nadelen van gebruik van social media
- Heb je inzicht in de voor en nadelen van een eenduidige doelgroep/missie en wat dat betekent voor verschillende PR activiteiten.

4. Ken je organisatie, maandag 25 november

De medewerker krijgt praktische handreikingen voor aansturen, motiveren en inspireren van personeel/vrijwilligers. Welke bevoegdheden heb jij, het bestuur, is dat duidelijk en transparant. Welke kaders zijn er om nieuwe activiteiten uit te voeren?

Aan het eind van de dag

- Heb je de kennis van de afgelopen dagen geïntegreerd in een plan van aanpak, en een kort ondernemingsplan dat voorgelegd wordt aan het bestuur.
  - Speciaal aandachtspunten:
    - hoe is bij jou in de organisatie verdeling van taken en bevoegdheden. Is dit duidelijke en wat betekent dit voor het functioneren van bestuur en vrijwilligers
    - Hoe is de financiële situatie en wat betekent voor uitgaven/inkomsten en fondswerving.

Door Aalt Bakker: Directeur Klooster Huissen

5. Terug verdienen modellen in de praktijk, maandag 16 december

Een van de structurele knelpunten bij religieuze en andere spirituele centra is het feit dat m.n. personele kosten in bijna alle gevallen niet kunnen worden terugverdiend via toegangsgelden en eventuele verhuuropbrengsten. Om die reden kijken we in dag vijf naar terugverdienmodellen. Deze behelzen manieren om langs andere wegen dan via de heffing van toegangsgelden, vriendengroepen en verhuuractiviteiten meer structureel inkomsten te genereren. Er wordt gewerkt met een model waarin de 'corebusiness' van de centra wordt vertaald naar expertise en in kaart wordt gebracht welke potentiële 'klanten' belang zouden kunnen hebben bij deze expertise. Het doel hiervan is om te komen tot het aanwenden van de bestaande (of te ontwikkelen) eigen expertise richting een zakelijke markt en daaruit inkomsten te genereren. Daarbij zal ook de vraag op tafel komen hoe deze inspanning zich verhoudt tot de eigen missie en doelen. Aldus worden eerder in de cursus verworven inzichten op een concreet veld toegepast.

Door Theo Wierema, directeur de Boskant

Bij elke cursusdag wordt komende weken meer in detail benoemd welke kennis en vaardigheden de deelnemer heeft opgedaan. Dit gaat in overleg met de docenten.

Bijeenkomst voor bestuurders

Voordat de opleiding begint is er op een presentatie voor de bestuurders van de organisaties en anderen belangstellenden. Belangrijk is dat zij inzicht krijgen in het doel van de opleiding en achter de medewerker staan in dit proces van organisatieverandering.

Dit wordt een inspirerend bijeenkomst met twee inleiders. Op deze avond komen twee sprekers:

Jos van Oord, “Binden, boeien en bezielen: van dominee tot kamerheer en van kerk tot theater”

Jos van Oord, ooit begonnen als predikant, legt uit hoe hij probeert zijn dromen waar te maken: mensen in verbinding brengen met zichzelf en met anderen, in de kerk, op het werk, in de wijk via het huis van cultuur en ontmoeting “De Kamers” in Amersfoort. Wat heeft deze tijd nodig als het gaat om zingeving en hoe geef je dat zakelijk en inhoudelijk vorm. Lessen uit de praktijk van nu en inspiratie voor de toekomst.

Kees de Groot, Spiritualiteit op heterdaad: zelf zorgen voor de ziel

Kees de Groot is een van de onderzoekers die het aanbod van 57 spirituele centra analyseerde en de motieven, ervaringen en levensoriëntaties onderzocht van 800 bezoekers. Hij vergelijkt de resultaten met landelijk en internationaal onderzoek naar de beleving van religie en spiritualiteit. Het boek: [zelf zorgen voor de ziel](#) is onlangs uitgekomen. Welke lessen kunnen spirituele centra en ook kerken leren van dit onderzoek? Dr. Kees de Groot (1966) is socioloog en theoloog, doceert praktische theologie aan de Universiteit van Tilburg.

Aan het eind van de avond heeft u meer zicht op het veld spirituele centra nu opereren en hoe deze cursus bijdraagt aan de profilering van uw centrum en de mogelijkheden om het centrum in de komende jaren op een gezonde manier te laten functioneren.

B. Praktische informatie

Algemeen

Cursisten ontvangen actueel cursusmateriaal en achtergrond informatie die aansluit bij hun opleidingsbehoeften. *Zien wat onzichtbaar is* en *De Boskant* waken over de kwaliteit van de inbreng van de docent. Docenten moeten voldoen aan het volgende profiel: Vakbekwaam, werkzaam in de praktijk, affiniteit met kennisoverdracht, analytisch onderlegd en affiniteit met de doelgroep.

Werkwijze

Elke dag geven twee docenten hun inbreng op het thema van de dag. Een bijdrage is theoretisch georiënteerd, de andere bijdrage is vanuit de praktijk van een (religieus) diensten/vormings centrum. Beide docenten zoeken naar werkvormen die aansluiten bij hun verhaal en de praktijk van de cursisten.

Elke cursusdag heeft ruimte om te reflecteren op de eigen praktijk en de eigen rol in de organisatie. Dit resulteert in concrete verbeterpunten.

De docent geeft aan welke literatuur en overige achtergrond info van te voren gelezen/opgezocht moet worden. Voor elke bijeenkomst wordt gevraagd literatuur te lezen en praktische voorbereiding te doen, zoals bijvoorbeeld: een onderzoekje naar prijsstelling

van vergelijkbare organisaties in de buurt; analyse van cursussen die wel of niet goed lopen; verloop van het klantenbestand; financiële ontwikkelingen in de organisatie.

Doelgroep

Professionele medewerkers van spirituele centra en kernvrijwilligers met enkele jaren ervaring.

Studiebelasting en organisatie

Studiebelasting bedraagt: de cursusdag (5 x), en lesvoorbereiding (4 uur), vertalen van de kennis naar de eigen praktijk (4 uur) + 3 intervisie bijeenkomsten van 2 uur.

Cursisten worden geacht aan alle dagen en de intervisie bijeenkomsten mee te doen.

De cursus is van 10.00 tot 16.00. Data maandag 7 en 28 oktober, 11 en 25 november en 16 december. Intervisie wordt onderling afgesproken.

Plaats

Remonstranten, Nieuwegracht 27A, Utrecht

Kosten van de opleiding

Kosten zijn 450,- euro per persoon voor de 5 dagen inclusief intervisie. Reiskosten en kosten voor de lunch zijn niet inbegrepen.

Deelname is definitief na overmaken van dit bedrag naar de Boskant giro: 9430535 o/v "cursus ondernemerschap".

Aanmelden

Heb je interesse om deel te nemen? Schrijf dan voor 1 oktober een korte mail met je motivatie, achtergrond, en werkervaring aan: Anne Stael, info@zienwatonzichtbaaris.nl. Per centrum kunnen maximaal twee medewerkers deelnemen.